

Bijlage 1   Interviews

Om de vraagstelling van dit onderzoek te beantwoorden, zijn in de verschillende gesprekken ongeveer de volgende zaken aan bod gekomen.

Agrariërs

- Welke zaken in het landschap passen duidelijk bij de geschiedenis van dit gebied
  - o Hoe is dit terug te vinden; zijn ze zichtbaar, is er achtergrondkennis bij nodig
  - o Op welke wijze zijn deze zaken te combineren met de bedrijfsvoering
  - o Zou de waardering van de respondent tien jaar geleden anders zijn geweest
  - o Als het landschap volledig veranderd (overstroming/ zandafgraving etc) en het bedrijf wordt weer opgebouwd; wat zou de respondent dan het meest missen in het landschap
  - o Wat is het ideaalbeeld van een landschap voor het bedrijf
- Niet genoemde cultuurhistorische elementen en structuren ter sprake
- Vanwaar uit ontvangt wordt informatie ontvangen over cultuurhistorie
- Maakt de respondent gebruik van/ hebt u weet van bepaalde subsidies en restricties iz cultuurhistorie
- Hoe ziet de respondent de toekomst van zijn bedrijf

De gesprekken zijn gevoerd met:

- zeven veehouders in de Greidhoeke in de periode tussen 9 juni en 21 juni 2006.
- drie akkerbouwers en drie veehouders in het NBEL Drentsche Aa in de periode tussen 20 juli en 1 augustus 2006.

Natuurorganisaties

- Cultuurhistorische elementen en structuren in het beheergebied
  - o Aan welke cultuurhistorische elementen en structuren wordt belang gehecht
- Inrichting van het gebied
  - o Met welk doel wordt een bepaalde cultuurhistorie behouden
  - o Welke criteria worden aangehouden om elementen in het landschap als waardevol te beschouwen
  - o Spanningsveld natuur en cultuurhistorie
- Functiemenging
  - o natuur en landbouw
  - o natuur en recreatie
- Toekomst van het gebied

De gesprekken zijn gevoerd met:

- Gebiedsbeheerder Natuurmonumenten de Greidhoeke op 19 juni 2006
- Beleidsmedewerker Staatsbosbeheer NBEL Drentsche Aa op 27 juli 2006

Overheden

- Welke rol speelt de provincie/de gemeente inzake cultuurhistorie in het onderzoeksgebied
- Welk doel heeft de provincie/ de gemeente bij het willen behouden van bepaalde historie in dit gebied
- Welke criteria houdt de provincie/ de gemeente aan om elementen in het landschap als waardevol te beschouwen
- Welke beleidsinstrumenten zijn aanwezig voor behoud van bepaalde cultuurhistorie?
- Wat is de plaats van deze organisatie tussen hogere en lagere overheden
- Is er een verschuivende aandacht voor cultuurhistorie te merken in beleid
- Hoe speelt de provincie/de gemeente in op toekomstige ontwikkelingen iz. natuur en landbouw in het onderzoeksgebied

De gesprekken zijn gevoerd met:

- Projectleider erfgoed provincie Friesland. Leeuwarden; 13 juli 2005
- Medewerker gemeente Franekeradeel, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Franeker; 27 juni 2006
- Medewerker gemeente Wûnseradiel, afdeling Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. Witmarsum; 22 juni 2006
- Medewerker gemeente Littenseradiel, afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling. Wommels; 12 juni 2006
- Projectleider cultureel erfgoed provincie Drenthe. Telefonisch gesprek op 10 juli 2006
- Projectcoördinator voor het Drentsche Aa gebied, gemeente Aa& Hunze. Gieten; 28 juli 2006
- Secretaris NBEL-overlegorgaan. Telefonisch gesprek op 19 juli 2006

Bijlage 2. Citaten agrariërs de Greidhoeke

Dat fyn ik net meer reëel joed de dei. Op sok greppeltsjeboel wurkje. Dat wurket net mear(Fr1)

Dat vind ik tegenwoordig niet meer reëel. Op zulk greppeltjesland werken. Dat werkt niet meer.

[de pleats] is fiersten te grut, it het syn waarde ferlen. Wat ik sa ek al sei, we gooie dêr no 100 pakjes hea yn, en froeger siet der een winterfoarrie yn. En dat is ek it ienigste. Want de doarren sitte ferkeart, der sitte souders yn, it is heel ûnpraktisch foar tjintwurrich. Je kin der net mei een wein, een trekker, mei neat ynkomme. En dat is achter. En foar, it is allegear romte, je kin sa heeg net klimme, of je komme nea wer by dat dak, no (Fr3).

[De boerderij] is veel te groot, hij heeft zijn waarde verloren. Wat ik ook al zei, we gooien er nu 100 pakjes hooi in, en vroeger zat er een wintervoorraad in. En dat is ook het enigste. Want de deuren zitten verkeerd, er zitten zolders in, het is heel onpraktisch voor deze tijd. Je kan er met een wagen, met een trekker, met niks binnenkomen. En dat is achter. En voor, het is allemaal ruimte, het dak is amper te bereiken.

Lit dy boskjes yn e Wâlden bliewe, en dy leegte hjirre (Fr3).

Laat die bosjes in de Wouden blijven, en de leegte hier.

no ja, en it kronkeltse yn e dyk dy is wol ris ferfelend foar as je der loans matte, mar dat ha ik toch leaver as wannear je yn sa'n polder wenje mei allegear strakke lijnen (Fr6).

Nou ja, het kronkeltje in de weg is wel eens vervelend als je er langs moet, maar dat heb ik toch liever dan wanneer je zo in zo'n polder woont met allemaal strakke lijnen.

ús beppe wol de pleats net dêr wei ha, se seit dat je him net ynstoarte litte matte. Sy hat dêr noch wol emotionele wearde fan (Fr4).

Oma wil de boerderij daar niet vandaan hebben, ze zegt dat je hem niet moet laten instorten. Zij heeft daar nog wel emotionele waarde aan.

Dy wynmûne is bysonderder dan al dy stjelpen, want dêr binne der san soat fan, ien mear as minder jout dan ek net (Fr4).

Die windmolen is bijzonderder dan al die stjelpen, want daar zijn er zo veel van; één meer of minder maakt dan ook niet uit.

No, it leit ek wat oan een útrin fan de âlde Middelsé. Een earm. En dat is no by my de grûn. Mar wêr by my de pleats op stiet, dat is hiele âlde klaaigrûn. No, en dan prate we oer hiel âld, wat is dan hiel âld? Dat wit ik eigenlijk net presiis, hoe âld âld is (Fr1).

Nou, het ligt ook wat aan een uitloper van de Middellzee. Een arm. En dat is nu bij mij de grond. Maar waar mijn boerderij op staat, dat is hele oude kleigrond. Nou, en dan hebben we het over heel oud, [maar] wat is dan heel oud? Dat weet ik eigenlijk niet precies, hoe oud oud is.